

ĐÁNH GIÁ THỊ PHẦN MÔI GIỚI CỦA CÁC CÔNG TY CHỨNG KHOÁN TRÊN SÀN HOSE, HNX NĂM 2023-2024 VÀ CÁC GIẢI PHÁP

● HUỲNH THÁI BẢO¹ - PHAN NGỌC TẤN¹

¹Trường Đại học Mở Thành phố Hồ Chí Minh

DOI: <https://doi.org/10.62831/202602030>

TÓM TẮT:

Thị trường chứng khoán là nơi huy động vốn hiệu quả của các doanh nghiệp và nơi đánh giá chính xác sức khỏe của doanh nghiệp. Qua nghiên cứu cho thấy, thị trường chứng khoán Việt Nam năm 2023 - 2024 phân hóa và cạnh tranh khốc liệt về thị phần môi giới giữa các công ty chứng khoán. Bài viết tập trung phân tích thị phần môi giới của các công ty chứng khoán Top đầu trên sàn HOSE và HNX qua 2 năm 2023 - 2024, kết quả nghiên cứu cho thấy sự bứt phá của nhóm công ty chứng khoán thuộc hệ sinh thái ngân hàng và các công ty áp dụng chiến lược zero fee, qua đó đề xuất một số giải pháp tham khảo góp phần làm gia tăng thị phần môi giới chứng khoán, thúc đẩy thị trường chứng khoán Việt Nam phát triển an toàn và bền vững.

Từ khóa: thị phần môi giới, công ty niêm yết, chiến lược zero fee, lợi thế cạnh tranh, hệ thống KRX.

1. Khái quát thị trường chứng khoán, công ty chứng khoán, môi giới chứng khoán, thị phần môi giới chứng khoán

Thị trường chứng khoán là nơi diễn ra các hoạt động mua bán, trao đổi các loại chứng khoán như cổ phiếu, trái phiếu và các công cụ tài chính khác. Thị trường chứng khoán đóng vai trò quan trọng trong hệ thống tài chính và kinh tế, mang lại nhiều lợi ích như:

Thứ nhất, huy động vốn đầu tư: Bằng cách phát hành cổ phiếu hoặc trái phiếu, đơn vị phát hành có thể thu được nguồn tiền cần thiết để phục vụ cho các hoạt động đầu tư, sản xuất và kinh doanh. Qua

đó, thị trường chứng khoán tạo ra dòng luân chuyển vốn hiệu quả, hỗ trợ cho sự phát triển của nền kinh tế.

Thứ hai, thước đo sức khỏe kinh tế: Biến động trên thị trường có thể phản ánh sự lạc quan hoặc bi quan của nhà đầu tư đối với triển vọng kinh tế. Đây cũng là công cụ quan trọng để chính phủ điều chỉnh chính sách kinh tế, đặc biệt là thông qua việc sử dụng trái phiếu và thị trường phái sinh.

Thứ ba, đánh giá hoạt động doanh nghiệp: Thị trường chứng khoán cung cấp một cơ sở để nhà đầu tư đánh giá hoạt động của các doanh nghiệp. Giá cổ phiếu không chỉ là con số mà là kết quả của sự

phân tích chuyên sâu, là thước đo về hiệu quả quản trị, tiềm năng tăng trưởng, sự minh bạch thông tin và so sánh giữa các doanh nghiệp cùng ngành trở nên dễ dàng, từ đó giúp nhà đầu tư đưa ra quyết định thông tin.

Thứ tư, tạo tính thanh khoản: Thị trường chứng khoán đã tăng cường tính thanh khoản cho các sản phẩm giao dịch. Việc mua bán cổ phiếu, trái phiếu trở nên dễ dàng hơn với sự tham gia của nhiều nhà đầu tư, tạo điều kiện thuận lợi cho giao dịch và giảm rủi ro liên quan đến tính thanh khoản.

Thứ năm, tiềm năng sinh lời cao: Thị trường chứng khoán cung cấp nhiều lựa chọn đầu tư, từ lướt sóng cổ phiếu đến trái phiếu, cho phép nhà đầu tư lựa chọn theo nguồn vốn và lợi nhuận kỳ vọng của mình

Công ty chứng khoán là doanh nghiệp được Ủy ban Chứng khoán Nhà nước cấp phép thực hiện một số nghiệp vụ theo quy định của luật chứng khoán. Công ty chứng khoán được cấp phép thực hiện một số hoặc toàn bộ nghiệp vụ kinh doanh như: Môi giới chứng khoán, tự doanh chứng khoán, bảo lãnh phát hành chứng khoán, tư vấn đầu tư chứng khoán. Môi giới chứng khoán là hoạt động kinh doanh chứng khoán, trong đó công ty chứng khoán làm trung gian đại diện cho khách hàng tiến hành mua hoặc bán chứng khoán cho khách hàng và được hưởng hoa hồng từ hoạt động đó. Số tiền hoa hồng môi giới được tính trên tỷ lệ phần trăm doanh số mua, bán đã thực hiện cho khách hàng. Thị phần môi giới là tỷ trọng giá trị giao dịch chứng khoán mà một công ty chứng khoán thực hiện cho khách hàng so với toàn bộ giá trị giao dịch trên thị trường trong một khoảng thời gian nhất định.

2. Đánh giá thị phần môi giới của các công ty chứng khoán trên sàn chứng khoán HOSE và HAX

2.1. Thị phần môi giới 10 công ty chứng khoán hàng đầu trên sàn HOSE và sàn HNX (Bảng 1, Bảng 2)

Thị phần môi giới chứng khoán trên sàn HOSE năm 2024 tiếp tục cho thấy

mức độ tập trung cao khi Top 10 công ty dẫn đầu chiếm 68,25% toàn thị trường (giảm nhẹ so với năm 2023). Dẫn đầu vẫn là VPS chiếm 18,26% thị phần, (giảm 9,2% so với năm 2023) nhưng vẫn giữ khoảng cách rất lớn với các đối thủ. Đứng thứ hai là SSI chiếm 9,18% thị phần, (giảm 1,26% so với năm 2023) giữ vững là công ty có quy mô lớn thứ hai trên thị trường. Nhóm tăng hạng mạnh nhất trong năm 2024 là TCBS (tăng 1 bậc), HSC (tăng 1 bậc) và Vietcap (tăng 3 bậc ghi nhận mức tăng tốt nhất). Ngược lại, thị phần VNDirect giảm 1,14% (giảm 3 bậc), thị phần MAS giảm 0,56% (giảm 2 bậc). Các công ty ở nhóm cuối như thị phần MBS chiếm 4,89%, thị phần KIS chiếm 2,93% vẫn duy trì sự ổn định. VCBS là gương mặt mới gia nhập Top 10 năm 2024 chiếm 2,91%, thay thế công ty FPT.S.

Thị phần môi giới trên sàn HNX năm 2024 cho thấy, sự thay đổi đáng kể trong cơ cấu cạnh tranh giữa các công ty chứng khoán (giảm 3,54% so với năm 2023). Công ty VPS vẫn duy trì vị trí dẫn đầu với 22,66% (giảm 2,78% so với năm 2023). Thị phần TCBS chiếm 7,93% (tăng 5,71% và tăng 2

Bảng 1. Thống kê 10 công ty chứng khoán có thị phần môi giới lớn nhất trên sàn HOSE năm 2023 -2024 và thứ hạng thị phần môi giới

Thứ hạng	Công ty chứng khoán	Năm 2023	Năm 2024	Thay đổi thứ hạng
1	VPS	19,06%	18,26%	
2	SSI	10,44%	9,18%	
3	TCBS	6,32%	7,18%	Tăng 1 bậc
4	HSC	5,32%	6,41%	Tăng 1 bậc
5	Vietcap	4,47%	6,08%	Tăng 3 bậc
6	VNDS	7,01%	5,87%	Giảm 3 bậc
7	MBS	5,00%	4,89%	
8	MAS	5,06%	4,54%	Giảm 2 bậc
9	KIS	3,20%	2,93%	
10	VCBS		2,91%	Vào top 10
	FPTS	3,04%		Rời top 10
Tổng		68,92%	68,25%	

Nguồn: HOSE

Bảng 2. Thống kê 10 công ty chứng khoán có thị phần môi giới lớn nhất trên sàn HNX năm 2023 -2024 và thứ hạng thị phần môi giới

Thứ hạng	Công ty chứng khoán	Năm 2023	Năm 2024	Thay đổi thứ hạng
1	VPS	25,44%	22,66%	
2	TCBS	6,64%	7,93%	+2
3	Vndirect	9,36%	7,26%	-1
4	SSI	7,73%	6,95%	-1
5	MBS	5,25%	5,44%	
6	Mirae Asset	3,54%	3,58%	
7	BSC	2,86%	3,24%	+2
8	BVSC	2,46%	3,02%	+2
9	FPTS	3,07%	3,00%	-1
10	VCBS	3,22%	2,95%	-3
Tổng		69,57%	66,03%	

Nguồn: HNX

bậc so với năm 2023, vươn lên vị trí thứ hai), sự cải thiện thứ hạng này cho thấy TCBS đã thực hiện hiệu quả các chiến lược mở rộng tệp khách hàng và tăng cường dịch vụ. Ở chiều ngược lại, nhóm các công ty truyền thống như VNDS (giảm 7,16% và giảm 1 bậc), SSI (giảm 0,78% và giảm 1 bậc), điều này cho thấy sự cạnh tranh từ các đối thủ mới đang tác động mạnh lên nhóm công ty lớn trước đây chiếm ưu thế. Công ty BSC và BVSC có bước tiến tích cực khi cùng tăng hai bậc trong top 10, thể hiện nỗ lực củng cố năng lực dịch vụ và mở rộng thị phần. Trong khi đó, thị phần VCBS giảm 0,27% (giảm 3 bậc).

2.2. So sánh thị phần môi giới giữa sàn HOSE và sàn HNX

Công ty chứng khoán VPS đứng đầu ở cả hai sàn và có sụt giảm nhẹ (giảm 0,8% trên HOSE và 2,78% trên HNX) VPS vẫn giữ mức thị phần cao và ổn định hơn. SSI đứng thứ hạng 2 trên HOSE thứ hạng 4 trên HNX, ngược lại TCBS đứng thứ hạng 2 trên HNX và thứ hạng 3 trên HOSE và vị thế thống trị bị thu hẹp đáng kể. Thị phần môi giới Top 10 trên sàn HOSE chiếm khoảng 68%, còn trên sàn HNX chiếm khoảng 66%, cho thấy sự

phân tán mạnh và cạnh tranh nhiều hơn thị phần và thứ hạng giữa các công ty chứng khoán.

Cả hai sàn đều chứng kiến sự vươn lên của công ty TCBS (tăng 1 bậc trên HOSE và tăng 2 bậc trên HNX). Sàn HOSE ghi nhận thay đổi chủ yếu ở công ty (Vietcap, HSC, VNDS), còn sàn HNX có thay đổi rộng ở tất cả công ty, đặc biệt nhiều công ty tăng/giảm từ 2-3 bậc. Tại sàn HOSE, nhóm trung bình tăng hạng nhưng ở mức ổn định. Trên sàn HNX, các công ty như BSC và BVSC cải thiện đáng kể, cho thấy cơ hội lớn hơn cho nhóm này trên sàn HNX. Công ty FPTS rời top 10, nhường cho VCBS.

2.3. Đánh giá mức độ tập trung thị trường

Thị trường môi giới chứng khoán Việt Nam năm 2024 tiếp tục cho thấy xu hướng tập trung vào nhóm các công ty dẫn đầu đặc biệt là VPS, SSI, CBS. Dựa trên số liệu thống kê thị phần, Top 10 công ty chứng khoán trên sàn HOSE chiếm khoảng 68,25% tổng thị phần môi giới, trong khi Top 10 tại sàn HNX chiếm khoảng 66,03%. Con số này phản ánh mức độ tập trung khá cao, khi chỉ một nhóm nhỏ công ty đã nắm giữ hơn 2/3 thị phần toàn thị trường. Trong nhóm dẫn đầu, VPS tiếp tục giữ vị thế số 1 (18,26% trên HOSE và 22,66% trên HNX) trong năm 2024. Các công ty còn lại trong Top 5 như SSI, TCBS, HSC thường nắm giữ thị phần khoảng 5 đến 10% mỗi công ty. Như vậy, Top 5 công ty lớn nhất ước tính chiếm gần 45% đến 50% thị phần, thể hiện vai trò chi phối mạnh mẽ trong hoạt động môi giới, đầu tư trong vấn đề môi giới thị phần chứng khoán.

Tuy mức độ tập trung cao, thị trường vẫn thể hiện tính cạnh tranh khi không có công ty nào chiếm ưu thế tuyệt đối. Khoảng 32% đến 34% thị phần còn lại thuộc về các công ty chứng khoán có quy mô nhỏ và vừa, tạo không gian cho cạnh tranh và đổi mới dịch vụ. Cơ cấu này cho thấy thị trường môi giới Việt Nam đang ở trạng thái “tập trung vừa phải”, với các doanh nghiệp lớn giữ vai trò

dẫn dắt đầu tàu, nhưng vẫn đủ dư địa để các công ty còn lại mở rộng hoạt động nếu có chiến lược kinh doanh hợp lý.

2.4. Phân tích thị phần môi giới của công ty chứng khoán dẫn đầu

Thị trường chứng khoán Việt Nam năm 2024 chứng kiến sự cạnh tranh khốc liệt chưa từng có giữa các công ty chứng khoán. Cuộc đua không chỉ dừng lại ở phí giao dịch mà đã mở rộng sang công nghệ, an toàn hệ thống và năng lực tài chính. Dưới đây là bức tranh toàn cảnh về thị phần môi giới trong năm qua.

Công ty VPS đứng thứ hạng 1, thị phần môi giới chiếm tỷ trọng rất cao trên cả 2 sàn nhưng có giảm nhẹ (giảm 0,8% trên HOSE và 2,78% trên HNX) trong năm 2024 do áp lực cạnh tranh. Công ty SSI đứng thứ 2 trên HOSE và thứ 4 trên HNX duy trì sự ổn định nhờ tệp khách hàng tổ chức, quy mô vốn và chiến lược phát triển bền vững, ít biến động mạnh. Công ty TCBS đứng thứ 3 trên HOSE và thứ 2 trên HNX nhờ chiến lược Zero Fee và có hệ sinh thái bao phủ, với chiến lược zero fee, đã chuyển dịch nguồn thu từ môi giới sang margin, tư vấn phát hành trái phiếu giúp công ty sẽ có thêm nhiều khách hàng và nguồn thu ổn định. Công ty Vietcap đứng thứ 5 trên HOSE và tăng trưởng thị phần mạnh vượt qua nhiều đối thủ nhờ mạng môi giới khách hàng tổ chức. Công ty VNDS đứng thứ 5 trên HOSE (giảm 3 bậc) và thứ 3 trên HNX (giảm 1 bậc) chịu ảnh hưởng nặng nề từ sự cố hệ thống.

2.5. Đánh giá ưu thế cạnh tranh của các công ty có thị phần môi giới dẫn đầu

Công ty chứng khoán VPS có ưu thế: *Thứ nhất*, mô hình cộng tác viên khổng lồ, chiến lược bán lẻ và đội ngũ hùng hậu. *Thứ hai*, mạng lưới môi giới: VPS sở hữu số lượng nhân viên môi giới và cộng tác viên lớn nhất thị trường đây là kênh tiếp cận khách hàng cá nhân F0 hiệu quả. *Thứ ba*, chính sách linh hoạt: Các gói phí ưu đãi và chính sách sản phẩm phái sinh hấp dẫn giúp VPS luôn là lựa chọn đầu tiên của nhóm nhà đầu tư lướt sóng ngắn hạn. *Thứ tư*, là đẩy mạnh các gói margin cực đại.

Công ty chứng khoán SSI có ưu thế: Thứ nhất, sức mạnh từ vốn và thương hiệu. Thứ hai, nguồn vốn lớn, SSI luôn nằm trong top đầu về vốn điều lệ

và vốn chủ sở hữu. Điều này đảm bảo nguồn tiền cho vay Margin dồi dào, đáp ứng nhu cầu của các nhà đầu tư lớn mà không lo cạn room tín dụng. Thứ ba, khách hàng tổ chức: Uy tín lâu năm giúp SSI độc chiếm mảng khách hàng tổ chức nước ngoài và các quỹ đầu tư, nhóm khách hàng ít nhạy cảm với phí nhưng đòi hỏi dịch vụ tư vấn chuyên sâu.

Công ty chứng khoán TCBS có ưu thế: Thứ nhất, công nghệ Fintech và hệ sinh thái. Thứ hai, mô hình Zero Fee, TCBS đi đầu xu hướng miễn phí giao dịch trọn đời. Việc không nuôi bộ máy môi giới công kênh giúp họ tối ưu chi phí và gia tăng lợi nhuận. Thứ ba, hệ sinh thái Techcombank: Tận dụng tệp khách hàng thu nhập cao từ ngân hàng mẹ, TCBS dễ dàng chuyển đổi người gửi tiết kiệm sang đầu tư chứng khoán thông qua ứng dụng số mượt mà tính bảo mật rất cao.

2.6. Xu hướng tăng/giảm thị phần môi giới năm 2024 so với năm 2023

So với năm 2023, thị trường môi giới năm 2024 ghi nhận những xu hướng rõ rệt: Thứ nhất, xu hướng "An toàn là trên hết": Sau sự cố tấn công mạng vào công ty VNDS, dòng tiền có xu hướng dịch chuyển từ các công ty có rủi ro hệ thống sang các công ty có nền tảng bảo mật tốt và uy tín lâu năm như SSI, HSC, FPTS, HCM. Điều này khiến thị phần của nhóm công ty "giá rẻ nhưng hệ thống chưa ổn định" bị sụt giảm. Thứ hai, Sự trỗi dậy của nhóm công ty trực thuộc ngân hàng như TCBS, MBS, VCBS đang có xu hướng tăng thị phần tốt hơn các công ty chứng khoán độc lập. Lý do là họ tận dụng được nguồn vốn giá rẻ từ ngân hàng mẹ để tung ra các gói lãi suất Margin cạnh tranh hơn. Thứ ba, áp lực bão hòa của VPS: Thị phần của VPS có xu hướng đi ngang hoặc giảm nhẹ. Điều này cho thấy chiến lược phát triển nóng về số lượng tài khoản đã đến điểm bão hòa, và công ty VPS hiện đang phải đối mặt với sự cạnh tranh gay gắt hơn từ các đối thủ áp dụng chính sách Zero Fee tương tự như MBS, FPTS...

2.7. Đánh giá thị phần môi giới của nhóm công ty chứng khoán tầm trung và nhỏ

Trên sàn HOSE, nhóm các công ty chứng khoán ở vị trí nhóm thứ hạng 6 đến 10, năm 2024

chiếm 21,14% tổng thị phần trên HOSE. Đáng lưu ý là sự sụt giảm mạnh của VNDS (giảm 3 bậc so với năm 2023). Đầu năm 2024, hệ thống của VNDS bị tấn công, dẫn đến mất thị phần vào tay các đối thủ như TCBS và MBS bởi VNDS. Ngoài ra, VCBS chính thức bước vào bảng xếp hạng thứ 10 thị phần thay thế FPTB.

Tại sàn HNX, nhóm các công ty chứng khoán ở vị trí nhóm 6 đến 10, năm 2024 15,79% tổng thị phần trên HNX. Đặc điểm nổi bật của nhóm này là sự cạnh gay gắt với biên độ chênh lệch thị phần giữa các công ty rất ít. Chính áp lực cạnh tranh này đã dẫn đến những xáo trộn mạnh mẽ về thứ hạng: trong khi BSC và BVSC ghi nhận sự bứt phá ấn tượng (tăng 2 bậc), thì VCBS lại đối mặt với đà giảm sâu (tụt 3 bậc). Thị trường đang chứng kiến sự phân hóa rõ rệt giữa nhóm vốn ngoại như MAS, KIS (thị phần có xu hướng giảm) và nhóm công ty chứng khoán trực thuộc Ngân hàng/ Tập đoàn tài chính như MBS, VCBS, BSC, BVSC (thị phần có xu hướng tăng) nhờ chiến lược tận dụng tối đa lợi thế từ hệ sinh thái và tệp khách hàng sẵn có của ngân hàng mẹ, cũng như đẩy mạnh đổi mới công nghệ và gia tăng quy mô vốn đầu tư.

Xét về xu hướng biến động, thị trường đang chứng kiến sự phân hóa rõ rệt các công ty từ nhóm 6 đến 10). Điều này thể hiện rõ nét nhất trên sàn HOSE, VNDS thứ hạng 6 (chiếm 5,87% thị phần) cách biệt lớn so với VCBS thứ hạng 10 (chiếm 2,91% thị phần), sự chênh lệch này phản ánh sự khác biệt về nguồn lực tài chính và mức ứng dụng công nghệ. Mặt khác, nhóm này đang chịu sức ép rất lớn từ các công ty dẫn đầu như VPS, SSI, TCBS nên thị phần dành cho các công ty nhóm 6-10 bị thu hẹp đáng kể. Điều này khiến các công ty chứng khoán có thương hiệu trước đây như VNDS, MAS không còn giữ được vị thế cũ, bị tụt hạng và rơi xuống nhóm giữa bảng xếp hạng thị phần môi giới.

Trong bối cảnh thị phần tập trung mạnh vào nhóm dẫn đầu là VPS, SSI, TCBS, các công ty chứng khoán ở nhóm 6-10 không thể chạy đua miễn phí giao dịch quy mô lớn. Thay vào đó, mỗi nhóm lựa chọn một chiến lược đặc thù nhằm duy trì tệp khách hàng và hạn chế bị tụt hạng, như:

Tập trung quy mô vốn, tập trung công nghệ, tập trung phí môi giới zero... Nhóm CTCK thuộc hệ sinh thái ngân hàng như VCBS, MBS, BSC, BVSC: Chiến lược chủ đạo là bán chéo, tận dụng hệ sinh thái ngân hàng mẹ. Nhóm này chuyển đổi khách hàng gửi tiết kiệm sang đầu tư, nhờ vào chi phí tiếp cận khách hàng thấp và uy tín thương hiệu ngân hàng, tạo cảm giác an toàn cho nhà đầu tư.

Các công ty tầm trung nhóm 6-10 phải đối mặt với những áp lực cấu trúc mà nhóm dẫn đầu ít khi gặp phải, khiến việc tăng thị phần trở nên khó khăn. *Thứ nhất*, Cuộc đua “zero fee” làm suy giảm biên lợi nhuận. Dù không thể cạnh tranh quyết liệt như VPS, SSI, TCBS, nhóm 6-10 vẫn buộc phải giảm phí giao dịch để giữ chân khách hàng. Hệ quả là biên lợi nhuận môi giới giảm mạnh, trực tiếp làm giảm lợi nhuận và thu hẹp nguồn lực tái đầu tư vào công nghệ, nền tảng giao dịch, và gia tăng vốn tự có. Điều này lý giải vì sao nhóm này có xu hướng bị tụt hạng nhẹ hoặc khó bứt phá như ở phần tổng quan. *Thứ hai*, thiếu sự đột phá về công nghệ. *Thứ ba*, phụ thuộc quá nhiều vào margin hoặc hệ sinh thái ngân hàng.

3. Khuyến nghị giải pháp phát triển thị trường môi giới chứng khoán

Thị trường môi giới chứng khoán Việt Nam giai đoạn 2023-2024 cho thấy, mức độ tập trung cao khi nhóm Top 10 liên tục chiếm phần lớn thị phần trên cả HOSE và HNX. VPS vẫn duy trì vị trí dẫn đầu, nhưng đà tăng trưởng thị phần đã chậm lại. Trong khi đó, các công ty như SSI, HSC, TCBS và Vietcap tiếp tục nâng vị thế thông qua năng lực công nghệ mạnh, đội ngũ tư vấn chất lượng, nền tảng giao dịch hiện đại và hệ sinh thái tài chính toàn diện. Cạnh tranh trên thị trường môi giới cũng dịch chuyển từ yếu tố phí giao dịch sang chất lượng dịch vụ, tốc độ xử lý lệnh, trải nghiệm người dùng và ứng dụng AI trong phân tích và chăm sóc khách hàng. Sự cố an toàn hệ thống của VNDirect là bài học về quản trị rủi ro công nghệ và an toàn mạng cho các công ty chứng khoán.

Ngược lại, nhóm công ty tầm trung và nhỏ vẫn gặp nhiều khó khăn trong việc mở rộng thị phần do hạn chế về vốn, công nghệ, thương hiệu và sự thiếu khác biệt trong dịch vụ. Dù một số công ty

lựa chọn chiến lược phí thấp hoặc tập trung ngách khách hàng cá nhân, hiệu quả vẫn chưa đủ lớn để thu hẹp khoảng cách với nhóm dẫn đầu. Điều này dẫn đến xu hướng phân hóa rõ rệt: thị phần ngày càng tập trung vào các công ty lớn, thể hiện qua chỉ số HHI tăng và sự ổn định của Top 5-10 công ty đứng đầu.

Nhìn về dài hạn, thị trường môi giới chứng khoán Việt Nam được kỳ vọng sẽ tiếp tục phát triển mạnh mẽ nhờ sự hoàn thiện hạ tầng giao dịch - đặc biệt là hệ thống KRX đã đi vào vận hành, các công ty có hạ tầng công nghệ tốt như SSI, TCBS, HSC sẽ được hưởng lợi trực tiếp từ việc khai thác các sản phẩm mới (T+0, bán khống). Tuy vậy, sự mở rộng của thị trường cũng đặt ra yêu cầu cao hơn đối với các công ty chứng khoán trong việc đầu tư công nghệ, nâng cao quản trị rủi ro, tối ưu an toàn hệ thống và đa dạng hóa sản phẩm. Chỉ các công ty có năng lực đổi mới, chiến lược dài hạn rõ ràng và khả năng thích ứng nhanh với thay đổi mới có thể giữ vững và mở rộng thị phần trong một môi trường ngày càng cạnh tranh và năng động.

Khuyến nghị các giải pháp gia tăng thị phần môi giới góp phần thúc đẩy phát triển thị trường chứng khoán Việt Nam

Đối với công ty chứng khoán: Thứ nhất, đầu tư mạnh hơn vào công nghệ và số hóa giao dịch, trong bối cảnh hậu nâng hạng thị trường, yếu tố công nghệ, quản trị rủi ro và an toàn vốn sẽ trở thành thước đo thực sự để xác định ai là người dẫn đầu thị phần môi giới. Thứ hai, đa dạng hóa sản phẩm và dịch vụ, không nên chỉ phụ thuộc vào môi giới cổ phiếu, nên phát triển mảng môi giới trái phiếu, chứng quyền, phái sinh, dịch vụ tư vấn, margin... để tăng nguồn doanh thu ổn định, giảm áp lực cạnh tranh phí môi giới. Thứ ba, giữ vững uy tín, minh bạch, an toàn hệ thống: Tránh rủi ro như sự cố hệ thống hay bảo mật thông tin. Thứ tư, tập trung vào chăm sóc và giữ chân nhà đầu tư: Với thị phần đang tập trung mạnh vào nhóm top, việc giữ chân khách hàng cũ, phát triển thêm khách hàng mới thông qua dịch vụ tốt và tư vấn chuyên sâu sẽ là yếu tố quyết định. Thứ năm, tận dụng cơ hội nâng hạng thị trường để phát triển

phân khúc khách hàng tổ chức và các nhà đầu tư quốc tế. Thứ sáu, xây dựng các loại danh mục đầu tư để các nhà đầu tư tham khảo. Đối với nhóm 6-10 khó bức phá, nhóm này nên tập trung vào thị trường ngách hoặc sản phẩm chuyên biệt (như phái sinh hàng hóa, chứng quyền có đảm bảo) thay vì tập trung đối đầu với công ty chứng khoán top đầu.

Đối với cơ quan quản lý Nhà nước: Thứ nhất, thúc đẩy cạnh tranh minh bạch và lành mạnh: Vì thị phần hiện chỉ tập trung vào một số công ty chứng khoán lớn chiếm gần 70% thị phần môi giới. Cơ quan quản lý nên đảm bảo cơ chế minh bạch, công bằng, hạn chế lợi thế một nhóm quá lớn có thể làm giá, cạnh tranh không lành mạnh. Thứ hai, khuyến khích đổi mới công nghệ và mở cửa cho fintech, startup môi giới mới để tạo cạnh tranh, kích thích công ty chứng khoán phải đổi mới sáng tạo; đồng thời giúp thị trường có thêm nhiều lựa chọn chống độc quyền cạnh tranh không lành mạnh. Thứ ba, siết chặt quy định an toàn, bảo mật thông tin cho nhà đầu tư. Thứ tư, giám sát hoạt động margin của các công ty chứng khoán. Thứ năm, cần xây dựng khung pháp lý cho việc ứng dụng AI trong tư vấn đầu tư, bảo vệ nhà đầu tư cá nhân.

Đối với nhà đầu tư: Thứ nhất, trang bị cho mình đầy đủ kinh nghiệm, kỹ năng, kiến thức trong đầu tư, tránh đầu tư chạy theo bầy đàn số đông. Thứ hai, nên chọn công ty chứng khoán có uy tín, có nền tảng công nghệ tốt và minh bạch. Không nên chỉ nhìn vào phí môi giới thấp, nên đánh giá năng lực công ty về hệ thống, bảo mật, dịch vụ tư vấn. Thứ ba, tham khảo các danh mục đầu tư hiệu quả từ gợi ý của các công ty chứng khoán. Thứ tư, tìm hiểu kỹ rủi ro margin, không nên đầu tư “ôm margin” cao khi thị trường biến động. Thứ năm, theo dõi sát biến động của thị trường chứng khoán thế giới, biến động vĩ mô trong nước, biến động yếu tố ngành để điều chỉnh phản ứng thích hợp hạn chế rủi ro và mất vốn.

4. Kết luận

Nghiên cứu về thị phần chứng khoán Việt Nam năm 2023-2024 cho thấy, thị phần môi giới tập trung vào các công ty chứng khoán top 10 chiếm

khoảng 70% toàn thị phần. Xu hướng cạnh tranh quyết liệt làm thị phần môi giới có sự chuyển dịch sang các công ty chứng khoán có nền tảng về công nghệ, an toàn hệ thống và tận dụng năng lực hệ sinh thái. Sự vươn lên của TCBS hay sự bứt phá

của các công ty chứng khoán có gốc ngân hàng như MBS, VCBS, BSC đã gây ra áp lực lớn với các công ty chứng khoán truyền thống, buộc các công ty này tập trung vào thị trường ngách hoặc các sản phẩm chuyên biệt để tồn tại ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

Hà Anh (2025). Năm 2024, VPS tiếp tục dẫn đầu thị phần trên HNX. Truy cập tại <https://vneconomy.vn/nam-2024-vps-tiep-tuc-dan-dau-thi-phan-tren-hnx.htm>

DNSE. (2025). Thị phần môi giới 2024 - Chứng khoán VPS lung lay “ngôi vương”, “ngựa ô” TCBS tăng tốc. Truy cập tại <https://www.dnse.com.vn/senses/tin-tuc/thi-phan-moi-gioi-2024-chung-khoan-vps-lung-lay-ngoi-vuong-ngua-o-tcbs-tang-toc-34078991>

Hải Đường. (2025). Công ty chứng khoán hy sinh lợi nhuận để chiếm thị phần môi giới. Tạp chí điện tử Đầu tư Tài chính. Truy cập tại <https://vcci.com.vn/tin-tuc/cong-ty-chung-khoan-hy-sinh-loi-nhuan-de-chiem-thi-phan-moi-gioi>

Giang, T. (2025). Thị phần môi giới HoSE quý 3/2025: SSI lên cao nhất 5 năm, MBS bứt tốc đẩy VNDirect ra khỏi top 6. Truy cập tại <https://cafef.vn/thi-phan-moi-gioi-hose-quy-3-2025-ssi-len-cao-nhat-5-nam-mbs-but-toc-day-vndirect-ra-khoi-top-6-188251006183744087.chn>

Hà, T. (2024). Công ty chứng khoán “chơi sát ván” trong cuộc đua zero-fee, margin “cứu cánh” cho bức tranh lợi nhuận. Truy cập tại <https://thuonggiaonline.vn/cong-ty-chung-khoan-choi-sat-van-trong-cuoc-dua-zero-fee-margin-cuu-can-cho-buc-tranh-loi-nhuan-post555724.html>

Hương, T. (2025). Thị phần môi giới Top 10 công ty chứng khoán thay đổi ra sao trong năm 2024? Truy cập tại <https://thoibaotaichinhvietnam.vn/thi-phan-moi-gioi-top-10-cong-ty-chung-khoan-thay-doi-ra-sao-trong-nam-2024-168152.html>

HVA Group. (2024). Tầm quan trọng của thị trường chứng khoán với nền kinh tế. Truy cập tại <https://hva.group/tam-quan-trong-cua-thi-truong-chung-khoan-voi-nen-kinh-te/>

Khải, H. (2025). Thị phần môi giới cổ phiếu HOSE năm 2024: Nhiều xáo trộn ở nhóm dưới top 2. Truy cập tại <https://vietstock.vn/2025/01/thi-phan-moi-gioi-co-phieu-hose-nam-2024-nhieu-xao-tron-o-nhom-duoi-top-2-830-1259901.htm>

Ly, N. (2025). CTCK điểm tên loạt doanh nghiệp có triển vọng tăng trưởng lợi nhuận cao trong năm 2025. Truy cập tại <https://www.vnsc.vn/ctck-diem-ten-loat-doanh-nghiep-co-trien-vong-tang-truong-loi-nhuan-cao-trong-nam-2025>

Nhã An. (2023). Nóng bỏng cuộc đua thị phần môi giới chứng khoán. Truy cập tại <https://www.tinnhanhchungkhoan.vn/nong-bong-cuoc-dua-thi-phan-moi-gioi-chung-khoan-post332266.html>

Như, T. (2025). VNDirect tiếp tục mất thêm thị phần. Truy cập tại <https://nhadautu.vn/vndirect-tiep-tuc-mat-them-thi-phan-d92643.html>

Thành, L. V. (2024). Các yếu tố tác động lên sàn giao dịch chứng khoán Việt Nam. TOPI. Truy cập tại <https://topi.vn/cac-yeu-to-tac-dong-len-san-giao-dich-chung-khoan-viet-nam.html>

Thư viện Pháp luật. (2019). Công ty chứng khoán là gì? Điều kiện để cấp giấy phép thành lập và hoạt động kinh doanh chứng khoán của công ty chứng khoán? Truy cập tại <https://thuvienphapluat.vn/phap-luat/cong-ty-chung-khoan-la-gi-dieu-kien-de-cap-giay-phep-thanh-lap-va-hoat-dong-kinh-doanh-chung-khoan--92581-2456.html>

Thư viện Pháp luật. (2021). Thế nào là môi giới chứng khoán? Truy cập tại <https://thuvienphapluat.vn/phap-luat-doanh-nghiep/bai-viet/the-nao-la-moi-gioi-chung-khoan-1269.html>

Thư viện Pháp luật. (2025). Thị trường chứng khoán là gì? Thị trường chứng khoán bao gồm thị trường nào? Truy cập tại <https://thuvienphapluat.vn/phap-luat-doanh-nghiep/cau-hoi-thuong-gap/thi-truong-chung-khoan-la-gi-thi-truong-chung-khoan-bao-gom-thi-truong-nao-8336.html>

Tư, Đ. (2025). Tình hình thị phần môi giới HNX, phái sinh năm 2024. Truy cập tại <https://vietstock.vn/2025/01/tinh-hinh-thi-phan-moi-gioi-hnx-phai-sinh-nam-2024-830-1260754.htm>

VietNam Finance. (2025). Thanh khoản dâng lên và lợi thế 'ông lớn' trong cuộc chiến thị phần môi giới. Truy cập tại <https://artex.vn/News/NewsDetail/11035588-thanh-khoan-dang-len-va-loi-the-ong-lon-trong-cuoc-chien-thi-phan-moi-gioi>

Ngày nhận bài: 5/12/2025

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 20/12/2025

Ngày chấp nhận đăng bài: 8/1/2026

BROKERAGE MARKET SHARE OF SECURITIES COMPANIES ON THE HOSE AND HNX EXCHANGES (2023 - 2024): AN ASSESSMENT AND SOLUTIONS

● HUYNH THAI BAO¹

● PHAN NGOC TAN¹

¹Ho Chi Minh City Open University

ABSTRACT:

The stock market serves as a vital channel for corporate capital mobilization and an important indicator of firms' financial performance. In the 2023 - 2024 period, Vietnam's stock market witnessed intensified competition among securities companies in brokerage services. This study analyzes the brokerage market shares of leading securities firms on the HoSE and HNX exchanges during 2023 - 2024. The findings highlight a notable expansion by securities companies affiliated with banking ecosystems and those adopting zero-fee strategies. The analysis provides insights into recent structural shifts in Vietnam's brokerage market and their implications for the safe and sustainable development of the stock market.

Keywords: brokerage market share, listed companies, zero-fee strategy, competitive advantages, KRX system.